

”Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion”

Status 2025

Baggrund

- › ‘Fællesskaber for alle - Politik for tidlig indsats og inklusion’ fra 2021 sætter en tydelig retning for børnesyn, værdier og indsatser, der skal være rammesættende for det gode børneliv i dagtilbud og skoler i Norddjurs Kommune.
- › Forvaltningen og de lokale områder arbejder både sammen, hver for sig og på tværs om at implementere politikken.

Udmøntning af politikken

- Alle områder i skole- og dagtilbudsafdelingen arbejder med ”Fællesskab for alle - politik for tidlig indsats og inklusion” som fundament.
- Politikken er et levende dokument, som afspejles i praksis. Der er fokus på at tydeliggøre sammenhængen mellem politik og indsatser for alle medarbejdere.
- Områdernes lokale handleplaner tager afsæt i politikens temaer og det der er særligt for det enkelte område.

Status på politikkenes indsatser

- I 2024/2025 har skoler og dagtilbud haft særligt fokus børnenes/elevernes deltagelsesmuligheder, herunder medindflydelse og medinddragelse (elevernes forståelse af medindflydelse). Temaet er tværgående i politikken.
- I det følgende er der konkrete eksempler på igangværende og planlagte indsatser, der understøtter børnenes/elevernes deltagelsesmuligheder, medindflydelse og medinddragelse i Norddjurs Kommunes skoler og dagtilbud.

Børnenes/elevernes deltagelsesmuligheder, medindflydelse og medinddragelse - konkrete eksempler fra Søren Kanne-skole

- **Mindre klasser.** Der er i skoleåret 24-25 etableret tre mindre klasser. En på 0. årgang, en på 1. årgang og en på 7. årgang. I klasserne er der ca. 15 elever, hvoraf en tredjedel har en form for udfordringer. Der er ekstra bemanning i klasserne. I indskolingen er der en pædagog med på fuld tid. I 7. klasse er der flere to-lærer timer. Denne bemanning, sammen med en stram struktur og tydelige rammer og vaner gør, at elever, der ikke magter de større klasser, kan forblive i et almindeligt skoletilbud.
- **Pauseaktiviteter.** I vinterhalvåret åbnes der op for faglokaler og gymnastiksale. Herudover er der også steder på afdelingerne med brætspil ol. Dette for at skabe pauseaktiviteter for alle elever.
- **Parallellægning af skemaet.** Der er parallellægning af skemaet i dansk(læs) fra 1.-3. årgang samt i matematik på alle årgange. Dette skaber muligheder for holddeling og forskellige værkstedsaktiviteter til glæde for eleverne.
- **Skemalægning i indskoling.** I indskolingen er der to dage ugentligt, hvor den samme lærer og pædagog er på hele dagen. Dette skaber mulighed for fordybelse, værkstedsaktiviteter og ud af huset besøg.
- **Klassekonferencer.** Begrebet klassekonference er genindført i alle klasser fra skoleåret 2024/2025. Her mødes afdelingsleder med klassens primærlærer, læsevejleder, matematikvejleder og evt. andre omkring klassen. Her gennemgås klassens faglige resultater og trivselsstatus. Dette giver en handleplan for lærerne for den kommende tid, med indsatser for klassen.

Børnenes/elevernes deltagelsesmuligheder, medindflydelse og medinddragelse - konkrete eksempler fra Auning Skole

Mellemformer - Fokusområder

Vi arbejder med mellemformer for at sikre elevernes faglige, sociale og personlige udvikling. Det gør vi ved at:

- Sikre fælles forståelse og kendskab blandt alle voksne til skolens indsatser og sprog omkring mellemformer.
- Understøtte gode overgange - mellem pauser og lektioner, fællesskaber, stamklasse/mellemform og det "at komme ind på skolen".
- Skabe rammer for to-voksenordninger, der fremmer elevernes læring og trivsel.

Fællesskabssyn - Vores tilgang

Vi ser fællesskabet som en central del af børns udvikling. Det bygger på:

- Relationer med plads til forskellighed
- Accept og deltagelse i fællesskabet
- At blive set i meningsfulde fællesskaber
- Det understøttes gennem:
 - Trivselslektioner med to voksne
 - Fællesdage, der styrker sociale kompetencer
 - Løbende arbejde med klasstrivsel.dk

Fysisk læringsrum - Fokusområder

Vi indretter læringsrum, der styrker fællesskab og deltagelse ved at:

- Involvere eleverne i indretningen
- Tilpasse rummet til elever med særlige behov
- Skabe zoner, der understøtter forskellige læringsstile - fx stillezoner, samarbejdsområder, bevægelseszoner og refleksionshjørner
- Bruge piktogrammer i alle klasselokaler
- Klæde personalet på til aktiv brug af rummet - kompetenceudvikling

Eksempler på elevinddragelse og medindflydelse

Vi inddrager eleverne og giver dem medindflydelse i:

- Elevrådet, prøvehandlinger, trivselsamtaler, indretning af rummet, temaer i undervisningen og undervisningsmiljøet.

Børnenes/elevernes deltagelsesmuligheder, medindflydelse og medinddragelse - konkrete eksempler fra Børneby Midt

Dagtilbud

- Dagplejen - ved tilsynsbesøg er der på forhånd aftalt fælles temaer med udgangspunkt i refleksionsspørgsmål. Ét af de fælles temaer er "Barnets perspektiv", som vi lokalt kobler med "Deltagelsesmuligheder".
- I daginstitutionerne har vi på de fælles p-møder bl.a. fokus på "Barnets perspektiv" som kobles sammen med "Deltagelsesmuligheder". Medarbejderne arbejder bl.a. med praksisfortællinger og evalueringer indenfor dette fokuspunkt, ligesom vi vil inddrage redskabet Barnets Perspektiv (Spørge Børge) fra Hjernen og Hjertet.
- Vi har fokus på etablering af små, overskuelige og fleksible læringsmiljøer, hvor det er nemt for børnene at se, hvad man kan lege her.
- Ekstra fokus på at øge børnenes deltagelsesmuligheder i forbindelse med samlinger i daginstitutionerne.
- I Åparken (og så småt også i Glesborg Børnehave) arbejdes der ud fra NEST-lignende principper mhp. at skabe et trygt læringsmiljø med deltagelsesmuligheder for alle børn ved at fokusere på struktur, visuel støtte, tydelige regler samt fokus på børnenes styrker.

Skolen

- I skoledelen har vi øget brug af 2-voksenordning, hvilket har stor betydning for elevernes deltagelsesmuligheder - i børnehaveklassen har vi f.eks. indført 2-voksenordning i alle timer.
- Valgfag på tværs af årgangene øger elevernes deltagelsesmuligheder - flere valgmuligheder samt flere sociale relationer.
- Flere frikvartersaktiviteter - f.eks. mulighed for deltagelse i krea-pauser/billedkunst og brug af musiklokalet.
- Det Tænkende Klasserum - i matematik. På udvalgte årgange arbejdes der fast, en gang ugentligt, ud fra principperne i "Det Tænkende Klasserum" (selvstændigt tænkende og aktive elever).
- Der arbejdes fortsat med "Rum og Pædagogik" og øgede deltagelsesmuligheder. Der er ifm. skoleteammøder planlagt halvårlige videndeling/Besøg i hinandens klasserum.

Børnenes/elevernes deltagelsesmuligheder, medindflydelse og medinddragelse - konkrete eksempler fra Børneby Nord

Pædagogisk retning og professionelle kompetencer

- ◊ Vi arbejder med at sætte en fælles retning i alle afdelinger og tydeliggøre og udvikle de mange kompetencer vi og vores personale besidder.
- ◊ Vi arbejder med at sikre, at alle medarbejdere har de rette kompetencer og mulighed for at vedligeholde dem. Det sker ved fælles kompetenceudvikling, det sker gennem en kortlægning af personalets kompetencer og udviklingsbehov, og ved at skabe positioner og roller for vores vejledere, der giver en reel mulighed for at holde sig opdateret og vedligeholde deres særlige kompetencer.

Inkluderende læringsmiljøer

- ◊ Vi arbejder med at udvikle fysiske læringsrum, der kan understøtte den differentiering, vi mener understøtter fællesskabet og det enkelte barns udvikling.
- ◊ Vi har haft succes med at samlæse på tværs af årgange. Vi ser at årgangssamlæsning styrker trivslen på tværs af klasserne og giver flere børn mulighed for at indtage privilegerede positioner, som den der lærer fra sig.
- ◊ Vi har i dagtilbud sat særligt fokus på den voksnes sprog og samtale med børnene, så vores sprog kan understøtte og sætte rammerne for et inkluderende læringsmiljø.

Struktur og visuelle støttesystemer

- ◊ Vi sætter fokus på en ens og tydelig struktur og klare og tydelige støttesystemer i alle sammenhænge og læringsmiljøer i dagtilbud, almenskolen og specialafdeling.

Børnenes/elevernes deltagelsesmuligheder, medindflydelse og medinddragelse - konkrete eksempler fra Djurslandsskolen

- › Elevrådet er blevet inddraget i indretning af den nye legeplads. De er blevet understøttet i processen med at undersøge, prioritere og forslå aktiviteter. Elevrådets involvering har resulteret i en tilføjelse til legepladsen.
- › Den nye fløj på Afd. Djursvej er indrettet i mindre enheder, med egne indgange og afgrænsede udearealer, hvilket giver flere elever bedre deltagelsesmuligheder og mulighed for at skifte mellem miljøer.
- › Vi gentænker klasserummene, så individuelle rum omdannes til zoneinddelte fællesrum med f.eks. spillezone og krea-zone. Elevernes individuelle arbejdspladser etableres, hvor det er muligt, i fællesrum med mere eller mindre afskærmning.
- › Vi arbejder med individuelle hensyn, for at børnene kan nærme sig fællesskabet f.eks. ved at elever kan deltage fra et tilstødende rum med døren på klem, med ”høreboffer” på eller siddende i en sækkestol ved siden af fællesbordet.

Børnenes/elevernes deltagelsesmuligheder, medindflydelse og medinddragelse - konkrete eksempler fra Område Auning

Vi vil forsat:

- Udbrede den relations- og ressourcerorienterede tænkning fra ICDP samspilstemaerne yderligere, for at skabe endnu bedre deltagelsesmuligheder for børnene i Område Auning. Det vil vi blandt andet gøre gennem løbende vidensdeling, uddannelse og efteruddannelse.
- Have fokus på deltagelsesmuligheder for alle børn gennem det pædagogiske arbejde med afsæt i bl.a. dagsstrukturen (piktogrammer), de voksnes roller og deltagelse i dagligdagen og fokus på de fysiske læringsmiljøer såvel inde som ude.
- Udvikle vores evalueringskultur ved at gøre brug af redskaberne, som vi skal anvende i den pædagogiske praksis; refleksionsbobler (hvad, hvem, hvordan og hvorfor), Hjernen og Hjertet (SMTTE, udviklingsplaner).
- Arbejde på at skabe og planlægge bedre rammer og refleksionsrum for de enkelte teams.

Børnenes/elevernes deltagelsesmuligheder, medindflydelse og medinddragelse - konkrete eksempler fra Område Grenaa

- Vi arbejder systematisk med SMTTE-modellen som et redskab til at planlægge, gennemføre og evaluere vores pædagogiske indsatser. For at styrke børns muligheder for at være en aktiv del af fællesskabet, har vi tilføjet temaet ”deltagelse” som et centralt fokuspunkt. Det betyder, at vi i alle faser - fra målfastsættelse til evaluering - undersøger, hvordan vores læringsmiljøer understøtter børns deltagelsesmuligheder, og hvordan vi kan tilpasse rammer og aktiviteter, så alle børn oplever sig som betydningsfulde bidragydere i fællesskabet.
- Vi anvender redskaber inspireret af NEST-tilgangen for at skabe forudsigelige og inkluderende læringsmiljøer. Erfaringerne viser, at når vi fastholder en tydelig struktur, oplever både medarbejdere og børn en positiv effekt. Strukturen bidrager til at skabe klare rammer og en ”deltagelsesbane”, hvor alle børn får mulighed for at indgå aktivt i fællesskabet på en meningsfuld måde. Dette styrker ikke blot børnenes trivsel og læring, men giver også medarbejderne et fælles pædagogisk ståsted, der understøtter inklusion i praksis.
- I flere af områdets dagtilbud har vi arbejdet med værktøjet ”Spørge Børge”, et interaktivt spørgeskema målrettet de ældste børn i dagtilbud. Formålet er at give børnene en stemme og skabe indsigt i deres oplevelser af hverdagen. Besvarelserne har givet anledning til nye og værdifulde refleksioner hos det pædagogiske personale - særligt i forhold til børnenes medbestemmelse og oplevelse af indflydelse. Denne viden har bidraget til at udvikle læringsmiljøer, hvor børns perspektiver i højere grad inddrages, og hvor deltagelsesmulighederne styrkes gennem konkrete justeringer i praksis.

Børnenes/elevernes deltagelsesmuligheder, medindflydelse og medinddragelse - konkrete eksempler fra Anholt Skole og Børnehave

- Inspireret af Barnets Lov og Laura Lundys model for inddragelse, har Anholt Skole og SFO sammen etableret nye rammer for skole-hjem-samtalerne i skoleåret 2025-2026. Vi brød med den klassiske model, hvor eleven sad som ”passiv tilskuer” til Skole-hjem-samtalen, hvor henholdsvis dansk- og matematiklæreren orienterede forældrene. I stedet gennemføres skole-hjem-samtalerne nu efter café-modellen.

Alle faglærere og SFO-pædagogerne er repræsenteret ved forskellige ”stande”, som forældre og elever opsøger. Samtalen tager udgangspunkt i dialogkort, der gør det nemt og naturligt for eleven at træde ind i samtalen, hvorfor barnets stemme bliver langt tydeligere end før. Dialogkortene er formuleret sådan, at lærerne ligeledes kan flette den faglige og sociale respons ind. Resultatet har været skole- hjem-samtaler, hvor elever og forældre spiller en væsentlig mere aktiv rolle end tidligere. Modellen sikrer ligeledes en helhedstilgang, hvor også de mindre fag og dagtilbud får taletid. Selve rammesætningen om samtalerne med uformel caféstemning har skabt udpræget fællesskabsfølelse for alle tilstedeværende; forældre, elever såvel som personale.